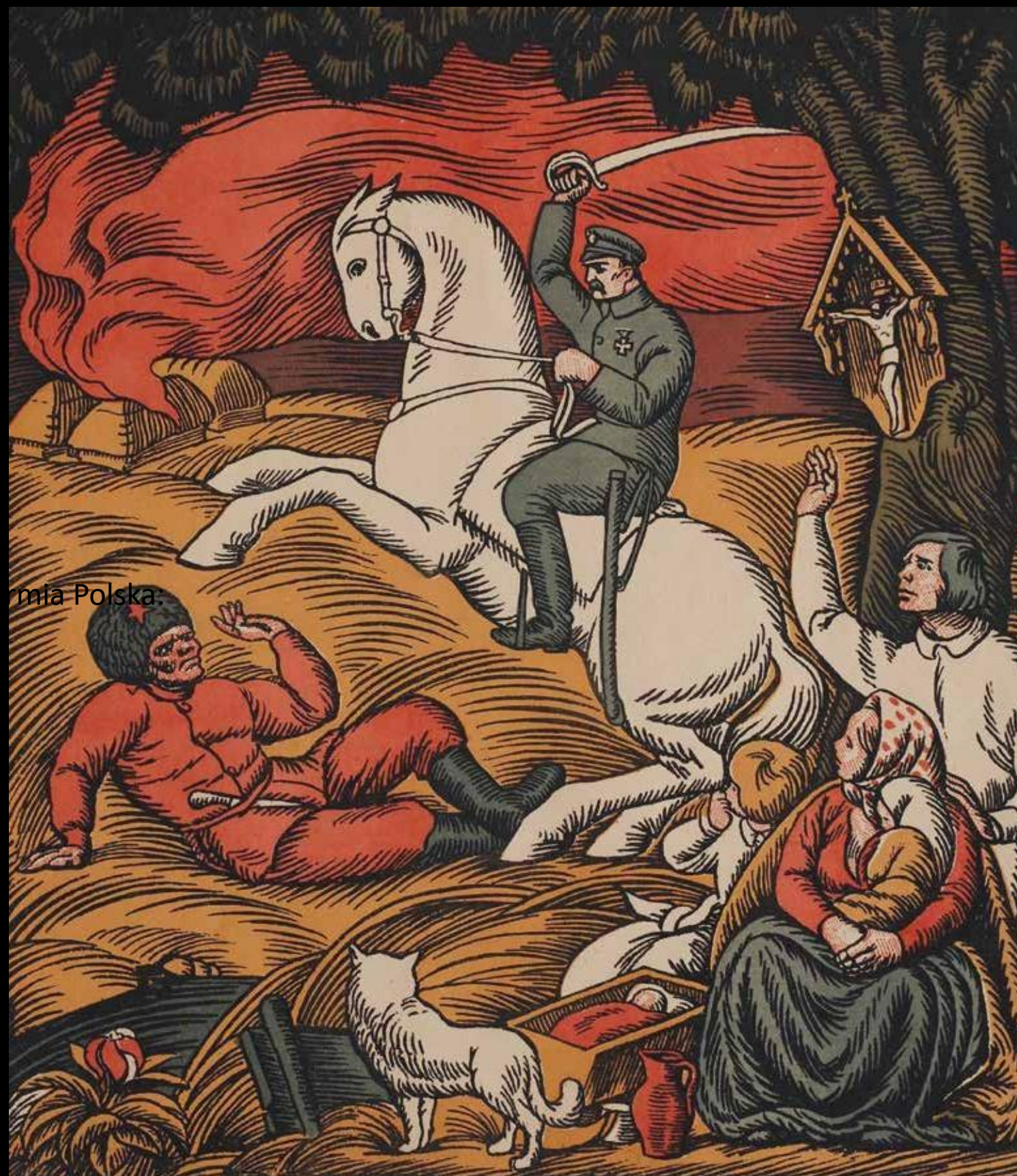


Świadomość Patriotyzm Pamięć

PLAKATY ZE ZBIORÓW
MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI
W WARSZAWIE



Świadomość. Patriotyzm. Pamięć.

Plakaty z roku 1920 w zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie

Galeria Plakatu Muzeum Niepodległości w Warszawie.

9 listopada 2020 – 10 stycznia 2021

Wystawa oraz katalog powstały w ramach dotacji Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Mazowieckiego nr W/UM WM-UUU/UM/KP/2410/2020

Muzeum Niepodległości zaplanowało wiele działań, mających na celu uczczenie 100. rocznicy bitwy warszawskiej z sierpnia 1920 r. Niestety wiosna tego rocznicowego roku zburzyła wszystkie plany. Stan epidemii i zawieszenie tradycyjnej działalności instytucji kultury. Dzięki inicjatywie pracowników, część z zaplanowanych działań została przeniesiona do rzeczywistości wirtualnej. W ten sposób kontynuowała swoją działalność Galeria Jednego Obiektu. Raz w miesiącu na stronie Muzeum były prezentowane zbiory – w roku bieżącym nawiązujące do tej rocznicy.

W przypadku plakatów udało się pokazać je w ich „naturalnym środowisku” czyli na ulicy. Choć nie w takiej formie do jakiej zostały stworzone. Wystawa *Wszystko dla frontu!. Wszyscy na front! Wojna 1920 na plakatach propagandowych* od 24 lipca do 19 sierpnia 2020 była prezentowana w przestrzeni publicznej - Galerii W-Z na schodach ruchomych. W ten sposób plakaty historyczne ponownie trafiły do szerokiej rzeszy odbiorców – przechodniów i przyjezdnych przebywających wówczas w mieście. Jak podają statystyki Zarządu Dróg Miejskich wystawę mogło zobaczyć nawet 100 tys. osób.

Innym sposobem wyjścia „na zewnątrz” ze zbiorami plakatów było zorganizowanie wystawy w Centrum Handlowym „Arkadia”. Tam również sztuka ulicy jaką był i niewątpliwie jest plakat trafił ponownie w swoje naturalne środowisko – wyszedł na ulice czyli trafił do ludzi. Tym razem hasłem przyświecającym temu działaniu było *Muzeum w Galerii. Galeria w Muzeum*. Przygotowana wystawa plakatów została zorganizowana pod tytułem *W drodze do wolnej Polski – plakaty ze zbiorów Muzeum Niepodległości w Warszawie*.

W obiegowym pojęciu bitwa warszawska z sierpnia 1920 r. to jedno z kluczowych wydarzeń w historii co najmniej naszego, europejskiego kontynentu, jeśli nie nawet o znacznie szerszym oddziaływaniu. Jeśli jednak nawet tak nie jest, to była ona niezwykle ważnym wydarzeniem w historii naszego państwa. Wówczas młodego, o nieokrzepłej jeszcze niepodległości, a już zagrożonej. Ale bardzo cennym jej rezultatem było skonsolidowanie niemal całego społeczeństwa wokół obrony Ojczyzny. I z całą odpowiedzialnością można stwierdzić, że ów walor moralny walczących oddziałów na froncie odegrał niepoślednią rolę w sukcesie odniesionym 15 sierpnia i w kolejnych tygodniach zmaganiach bojowych.

W kontekście tych wydarzeń, nie można zapominać, że wśród Polaków były również osoby sprzyjające najeźdźcy, które dążyły do utworzenia na terytorium Polski porządku na wzór ówczesnej ogarniętej rewolucją Rosją.

Kolekcja plakatów warszawskiego Muzeum Niepodległości zawiera wydawnictwa propagandowe z roku 1920. W związku z 100 rocznicą bitwy warszawskiej muzeum przygotowało prezentację tych prac. W tej kolekcji znajdują się przede wszystkim plakaty powstałe na potrzeby propagandy polskiej w obronie młodego, nieokrzepłego jeszcze Państwa Polskiego. Jest również kilka prac powstałych na potrzeby strony radzieckiej.

Wszystkie zaprezentowane plakaty w swoim wyrazie plastycznym są niezwykle oczywiste. Jednoznacznie kierują uwagę widza na dwa zagadnienia. Pierwsze to jedność wszystkich wokół sprawy. Dla Polaków jest to obrona Ojczyzny, która była kwestią bezdyskusyjną. Dla agresora spod czerwonego sztandaru i gwiazdy to doprowadzenie do zwycięstwa rewolucji proletariackiej poza granicami ówczesnej Rosji Radzieckiej. Drugie zagadnienie to pokazanie przeciwnika w jak najgorszym świetle, jako krwawego i ~~bezwzględnego~~ tyrańca i mordercę. Polacy ukazali Rosjan jako krwawych, bezwzględnych grabieżców i morderców. Jako tych, za którymi pozostają tylko zgliszcza, którzy nie uznają żadnych świętości. Z kolei na plakatach radzieckich, Polska to kraj „panów” bezwzględnie wyzyskujących lud pracujący miast i wsi – trzeba ich bez wyjątku zetrzeć z powierzchni świata by zapanowała radziecka równość, braterstwo i dobrobyt...

Prezentacja plakatów w formie pokazu internetowego stanowi alternatywne rozwiązanie wobec niemożności otwarcia Galerii Plakatu w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej – Oddziału Muzeum Niepodległości w Warszawie. uwagi na aktualną sytuację pandemii i wynikających z niej ograniczeń, proponujemy Państwu taką formę zwiedzenia wystawy. Mamy jednak nadzieję, że już wkrótce, gdy tylko będzie to możliwe, zaprosimy wszystkich zainteresowanych do zapoznania się z naszymi zbiorami „na żywo”. Nic bowiem nie zastąpi kontaktu osobistego widza z prezentacją muzealną czy galeryjną.

Beata Michalec, Tadeusz Skoczek

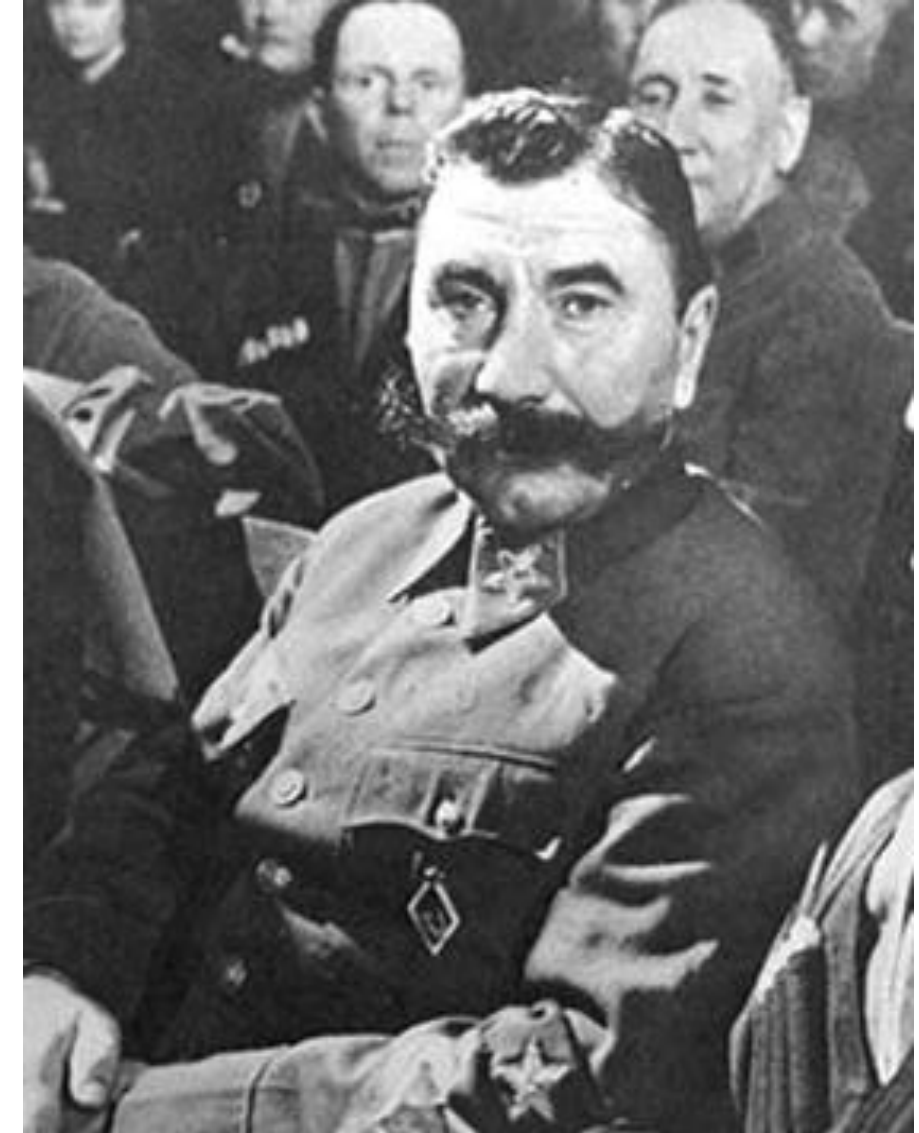
Linia frontu w sierpniu 1920 roku



Dowódcy Wojska Polskiego:
Józef Piłsudski, gen. Tadeusz Rozwadowski, gen. Józef Haller,
gen. Franciszek Latinik



Dowódcy Armii Radzieckiej:
Michaił Tuchaczewski , Siemion Budionny



Rozkaz gen. Rozwadowskiego na dzień
14 sierpnia 1920 r.
odczytany oddziałom Wojska Polskie

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
(SZTAB GENERALNY)

Poc. ta pol. Nr. 53, dn. 14. sierpnia 1920 r.



B. pilne!

ROZKAZ Nr. 71.

Nr 8693/III. Bitwa, dziś rozpoczęta pod Warszawą i Modlinem decydować będzie o losach dal-
● Bój o Warszawę, a zych całej Polski!

Albo rozbijemy zupełnie dzicz bolszewicką i udaremnimy tym samym zamach sowiecki na niepodległość Ojczyzny i byt Narodu, albo ciężka niedola i nowe jarzmo czeka nas wszystkich bez wyjątku.

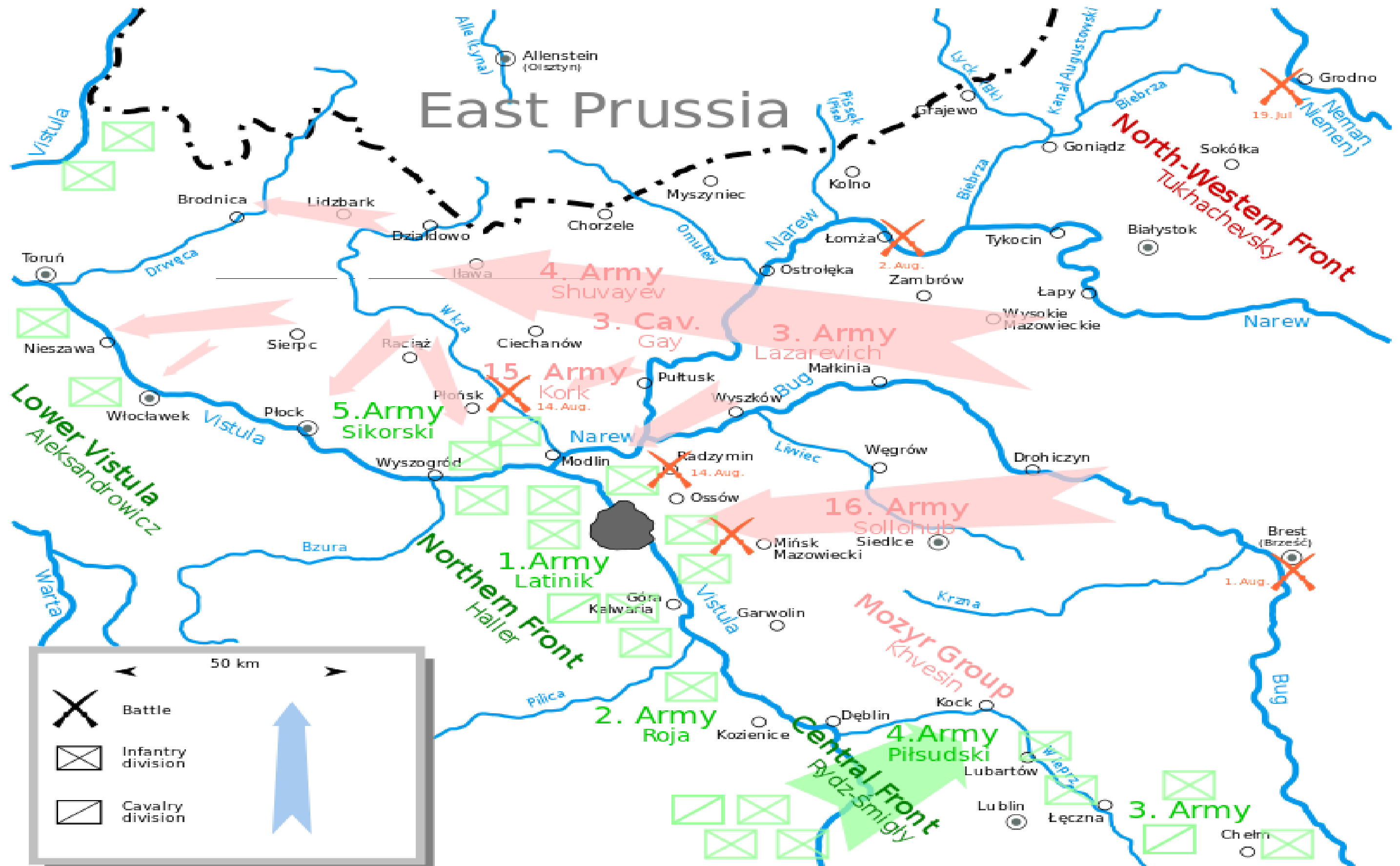
Pomni tradycji rycerskich polskich stanęli dziś wszyscy chłopci, robotnicy i cała inteligencja do walki tej na śmierć i życie. Pomni hasła odwiecznego, **Bóg i Ojczyzna**, natężymy też w tych dniach najbliższych wszystkie nasze siły, by zgnieść doszczętnie przewrotnego wroga, dybiącego na naszą zagładę. Zaprzysiągł on zgubę Polski, a łaknie zdobycia i rabunku Warszawy. Ale my stolicy nie damy, Polskę od nich oswobodzimy i zgoltujemy tej czerwonej hordzie takie przyjęcie, żeby nic z niej nie zostało.

Niech wszyscy wiedzą, że zwyciężyć musimy!

Odczytać przed frontem wszystkich oddziałów.

Szef Sztabu Generalnego:
Rozwadowski m. p.
Generał-porucznik.

Pierwsza faza bitwy warszawskiej.



Druga faza bitwy – kontratak Wojsk Polskich



Siły stron walczących

Armia Polska:

- Żołnierze – 113-123 tys.
- 500 dział
- 1780 karabinów maszynowych
- 2 eskadry samolotów
- Straty
- 4,5 tys. poległych
- 22 tys. rannych
- 10 tys. zaginionych

Armia Radziecka:

- Żołnierze – 104-114 tys.
- 600 dział
- 2450 karabinów maszynowych
- -
- Straty
- 25 tys. poległych
- 65 tys. jeńców



Maria M. Bożawola-Poznański

Salve, Regina

(fragment.)

*Niewysłowiona, niewyśpiewana,
Niewyszeptana aniołów mową,
Legendy glorią koronowana
Salve, Regina! Witaj, Królowo*

*Odkąd w bój poszły polskie pancerze,
Pieśnią szłaś przedtem, Bogarodzico.
I szli, szli z wiarą, że lepiej strzeże,
Niż stal, Twe imię, Maryjo Dziewico.*



Władysław Skoczylas (1883–1934)

Józef Pilsudski, 1920 r.

papier, druk, 40,8 x 31,1 cm, nr inw. Pl.2014

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

Józef Relidzyński

Do Broni!

Do Broni! Już wici płoną!

Do Broni! Chwila ostatnia!

Od wschodu łuną czerwoną

Krew woła, woła krew bratnia...

Na skrzydłach orlich krzyk goni:

Do Broni! Bracia, do broni!

...

Camel

Bij Bolszewika, 1920 r.

litografia: Adolf Hegedüs, papier, druk, 62,6 x 48 cm, nr inw. Pl.2017
przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Za lud! Za święte mogiły!
Za kraj! Za ziemię tę laszą!
Za sny. Co Ojcom się śniły!
Za Wolność Waszą i Naszą!...
Na skrzydłach orlich krzyk goni:
Do Broni! Bracia, do broni!*

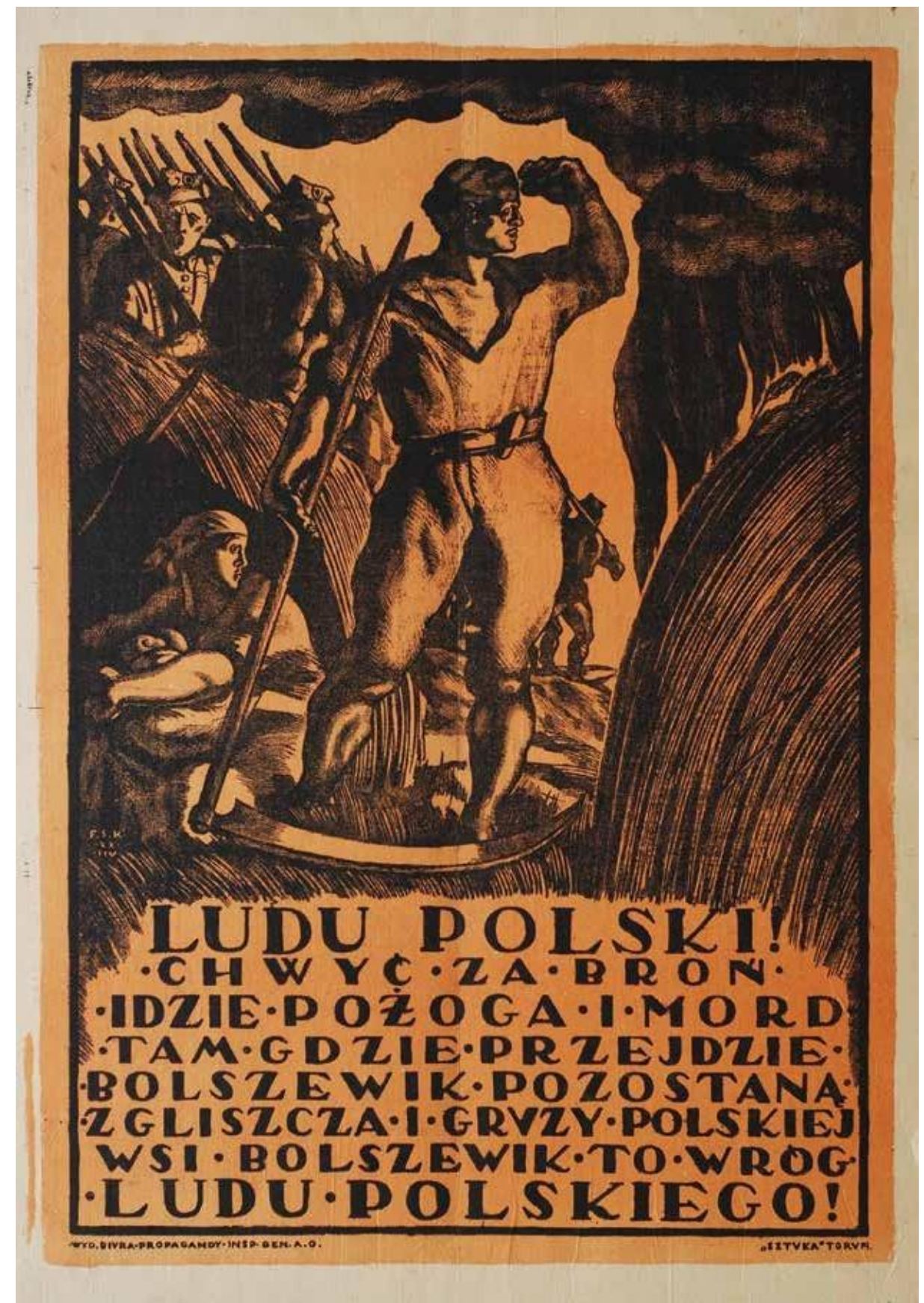
...

Felicjan Szczęsny-Kowarski (1890–1948)

Ludu Polski! Chwyć za broń, 1920r.

papier, druk, 70 x 50,6 cm, nr inw. Pl.2018

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Do broni, lechickie plemię,
za Twe granice i prawa!
Zbudź męstwo, co w piersi drzemie –
Krzyżowa dziś to wyprawa...
Na skrzydłach orlich krzyk goni:
Do Broni! Bracia, do broni!*

...

Witold Gordon (1885–1968)

Na front!, 1920 r.

papier, druk, 69,7x50 cm, nr inw. Pl.2019

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Wrogowie, co żagwie niosą
Na miasta nasze i siola,
Odpowiedź młotem i kosą
Mieć będą... Ojczyzna woła!
Na skrzydłach orlich krzyk goni:
Do Broni! Bracia, do broni!*

...

Autor nieznany

Zwycięstwo od nas zależy! Do broni!!! Na front!, 1920 r.

papier, druk, 99,8 x 64,8 cm, nr inw. Pl.2025

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Na święte staniem kurhany,
Niech wróg z pod stopy je wydrze!
Do broni dziś wszystkie stany,
Utniemy łeb krwawej hydrze!
Na skrzydłach orlich krzyk goni:
Do Broni! Bracia, do broni!*

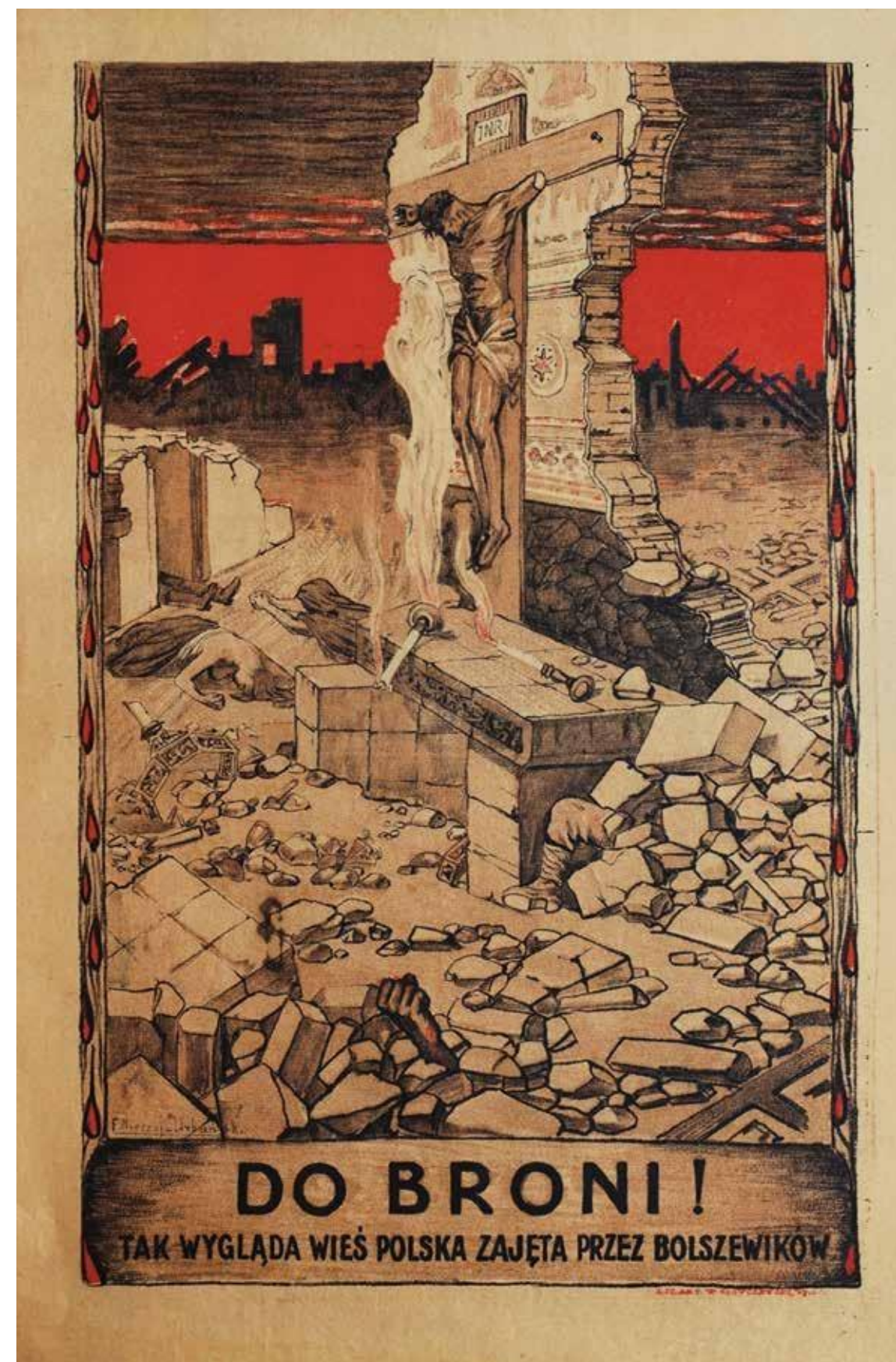
...

Franciszek Urbański-Nieczuja

Do broni! Tak wygląda wieś polska zajęta przez bolszewików, 1920 r.

papier, druk, 62,6 x 48 cm, nr inw. Pl.2031

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Do Broni! Śmiało po krwawe
Na czoła sięgniem wawrzyny!
Do broni, naprzód! Po sławę!
Do Broni, Ojce i Syny!
Na skrzydłach orlich krzyk goni:
Do Broni! Bracia, do broni!*

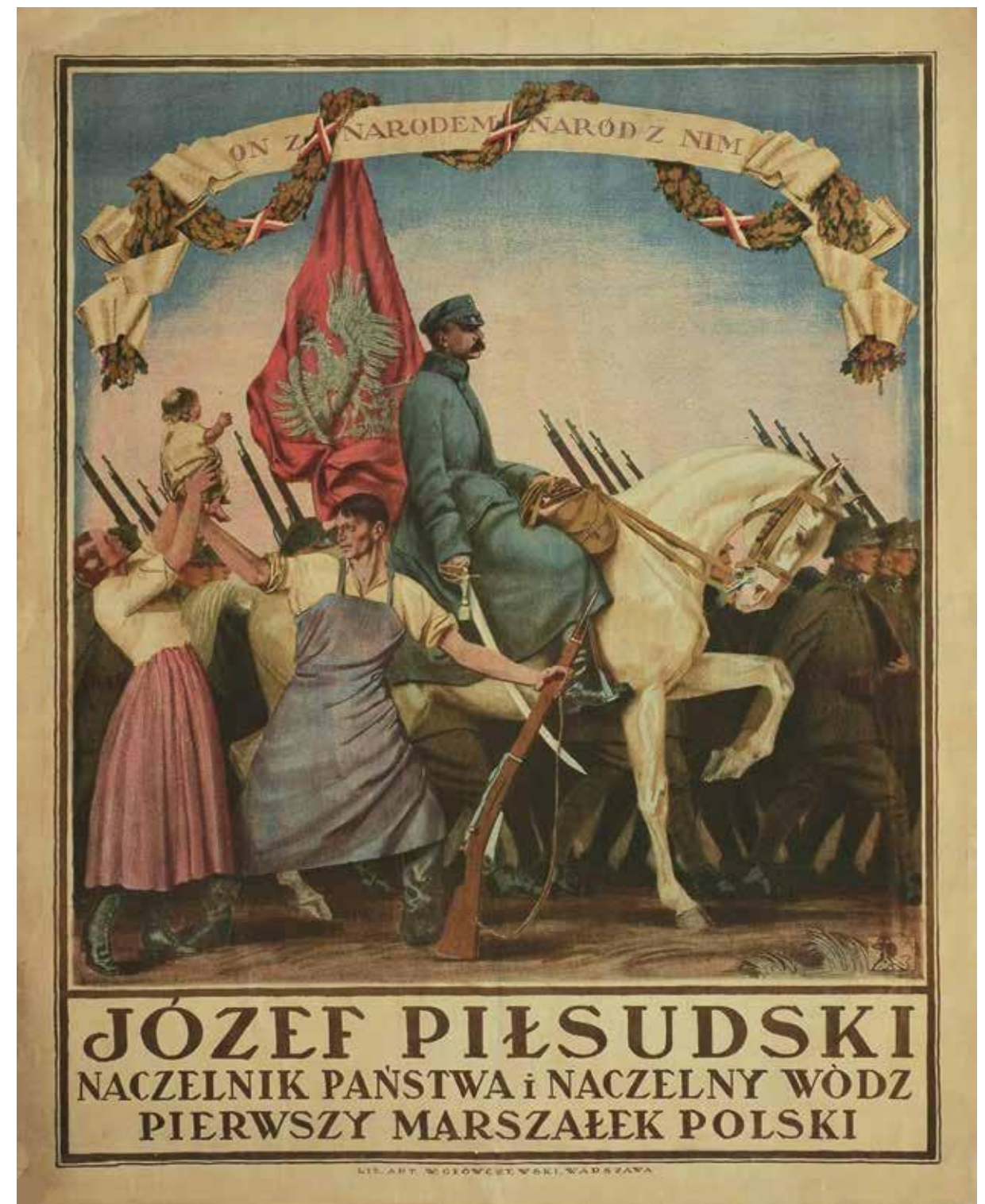
Kamil Mackiewicz (1886–1931)

Nam twierdzą będzie każdy próg, 1920r.

papier, druk, 69,8 x 50 cm, nr inw. Pl.2036

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.





Autor nieznany

Józef Piłsudski Naczelnik Państwa, 1920 r.

papier, druk, 100 x 81,8 cm, nr inw. Pl.2033

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

Kazimierz Wierzyński

Piłsudski

*Gdy w pałacu przed sobą staniecie oboje,
Już ty go nie uwiedziesz, ani go nie skusisz,
Na wszystkie dziwne gusła i uroki twoje
Wyzgrzyta ci przez zęby swe uparte: musisz.*

...

Edmund John (1894–1989)

Rzeczą żołnierza jest stworzyć dla ojczyzny piorun, 1920 r.

papier, druk, 108,5 x 78 cm, nr inw. Pl.2023

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Nie darmo w wypalonych, przydrożnych
ogniskach
Popiołów twych szukał i śladów pochodu,
Z gasnących warg, co cichły na
pobojowiskach,
Podstuchił całą prawdę twego rodowodu.*

...

Kajetan Stefanowicz (1886–1920)

Wstępujcie w szeregi!, 1920 r.

papier, druk, 99 x 68 cm, nr inw. Pl.2999

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Nie skłamiesz mu, nie zelżysz swej plotki papuziej,
A gdy ci spojrzysz w oczy – przeraż się i przyznaj!
Watykan zamknie okna, odjadą Francuzi,
Europa się zaśmieje, on szepnie: ojczyzna...*

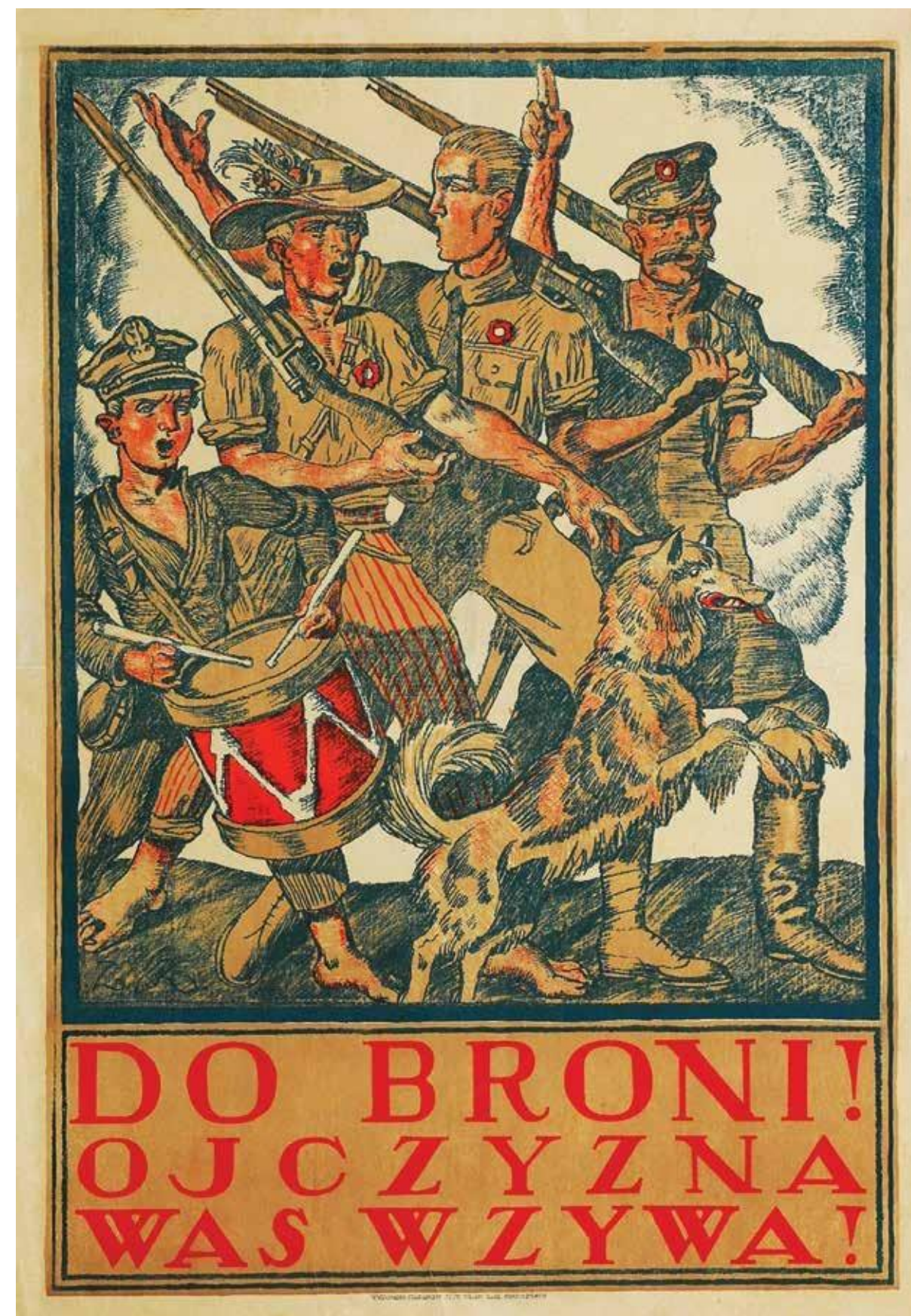
...

Zygmunt Kamiński (1888–1969)

Do broni! Ojczyzna was wzywa!, 1920 r.

papier, druk, 100 x 70 cm, nr inw. Pl.2050

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Wypuść go, niech płaszczem powieje,
Niech porazi poradą tysięcy swych szabel!
Pamiętaj! W twoich dziejach on jeden siędzie,
Przepruwa czas i krzyczy spod ziemi, jak kabel.*

...

Autor nieznany

Patrz, co cię czeka jeśli nie chwycisz za broń, 1920 r.
papier, litografia barwna, 118,4 x 81,8 cm, nr inw. Pl.2048
przekaz Kotkowski i Frejlich w Łodzi



*Podciąć mi słupy czarnych, bezczelnych szubienic
I historie wypędzić z kazamat na wiatry,
Heroiczny mój dramat odrzucił swój wieniec,
Już pali się! Już w ogniu stanęły teatry!*

...

Kamil Mackiewicz (1886–1931)

Hej! Kto Polak na bagnety!, 1920 r.

papier, druk, 107 x 70,7 cm, nr inw. Pl.2026

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Już zerwali się wszyscy, z południa, z północy,
Do nowych stolic radio przebija się w górze.
Wracajcie emigranci! Przylećcie prorocy
Z cudzoziemskich cmentarzy błogosławić burzę!*

...

Autor nieznany

Kto w Boga wierzy, 1920 r.

papier, druk, 100 x 79,5 cm, nr inw. Pl.2052

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Bo tu się Bóg na polskim Mazowszu rozpęta,
Siedmiogrodzkie powietrze przywoła Batory,
Już dzwonią wszystkie miasta!
Rozległy się święta!*

...



Władysław Teodor Benda (1873–1948)

Śladami ojców Naszych, 1920 r.

papier, druk, 91,6 x 80,6 cm, nr inw. Pl.2044

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

*Uciszcie się!
Niech z Litwy zaszumią bory.*

Zygmunt Kamiński (1888–1969)
Do broni! Wróg u granic ojczyzny, 1920 r.
papier, druk, 100 x 70 cm, nr inw. Pl.2051
przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.





Juliusz Pol (1878–1921)

Do broni, 1920 r.

papier, druk, 93,5 x 77,6 cm, nr inw. Pl.2042

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



Edward Kozikowski

Przestań warcholić...

*Przestań warcholić zgrajo podła –
od narodowych świątyń precz!
bo nas nie obcych ręka wiodła,
lecz Piłsudzkiego mężny miecz.*

...

Autor nieznany

Wolność bolszewicka, 1920 r.

papier, druk, 108,8 x 80 cm, nr inw. Pl.2034

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



*Naszym wysiłkiem cud nad Wisłą
w aureoli chwały wstał,
i bolszewickie stado przysło,
gdy polskich piersi stanął wał.*

...

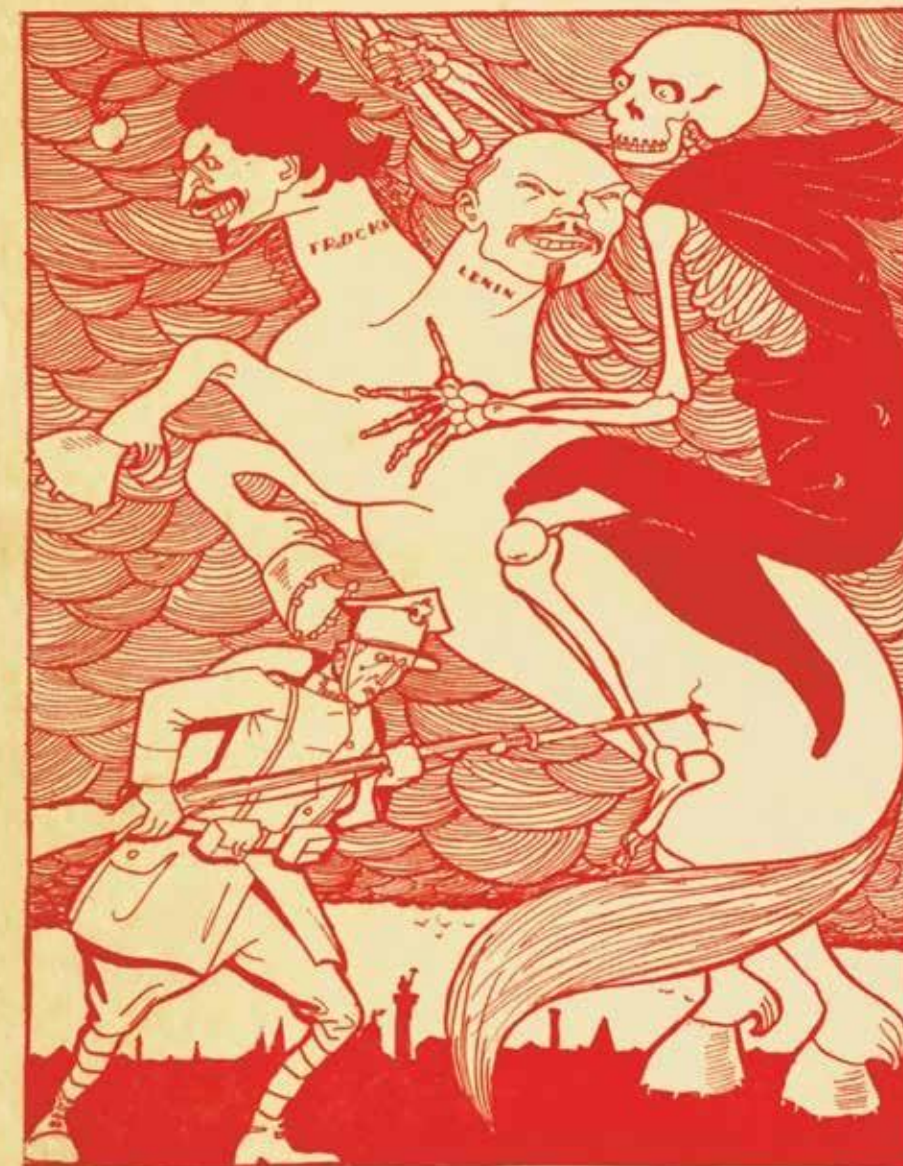
Autor nieznany

Potwór bolszewicki, 1920 r.

papier, druk, 46 x 31,8 cm, nr inw. Pl.2015

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

Potwór bolszewicki



Spójrz! Dwujęzyczny i dwugłowy
Koł śmierci z Moskwy kroczy nowy,

lecz polskie ręce nie obwisty,
Ten koł — śmierć znalazł w nurtach Wisły!

Druk i wydawnictwo „Zołnierski Polak”. „Obcy 50.

*Żywimy wdzięczność dla Weyganda,
Że nam w nieszczęściu podał dłoń,
Lecz gdyby nie ta „polska banda”,
Już by tu Moskwy hasał koń.*

...



Camel

Bolszewicy mordują bezbronne kobiety, 1920 r.

litografia, papier, druk, 63 x 47,7 cm, nr inw. Pl.2016

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

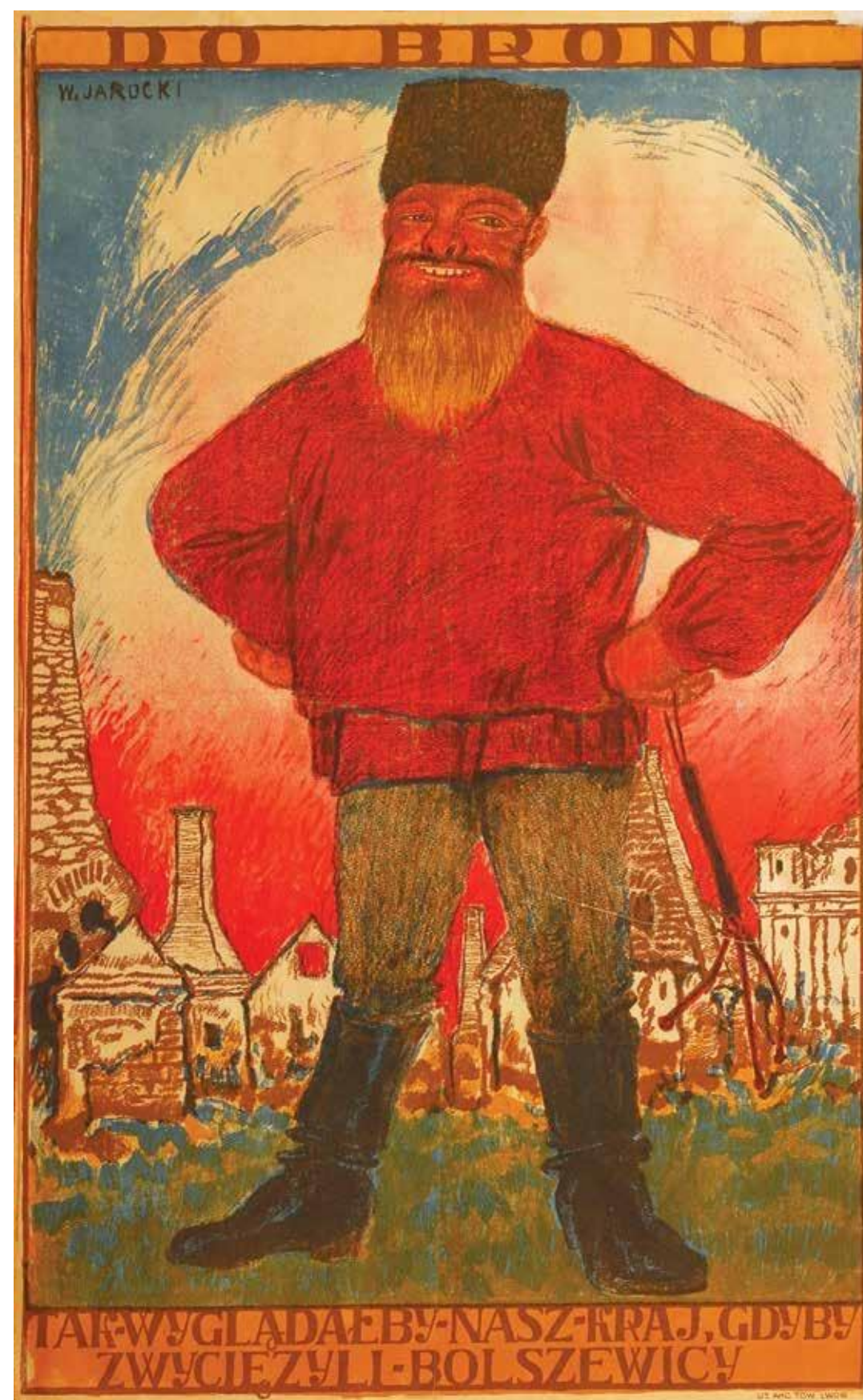
*Zaprzestań krakać zgrajo podła,
że obcy Polskę zbawi miecz –
Nas komendanta ręka wiodła
i Pospolita wszystkie Rzecz.*

Władysław Jarocki (1879–965)

Do broni, 1920 r.

papier, druk, 94,5 x 63 cm, nr inw. Pl.2020

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.





JAK PIETRUK PRZESTAŁ BYĆ BOLSZEWIKIEM



1. BOŻE, CO ROBIĆ Z TYM BZIKIEM
CHCE SIĘ ZROBIĆ BOLSZEWIKIEM?!

2. JAK SIĘ BOLSZEWIZMU CHWYĆ,
WCIAŻ BĘDĘ MIAŁ JAJECZNICĘ.



3. JUŻ NASZ PIETRUK KOMISARZEM
I DRŻĄ PRZED NIM JAK PRZED CAREM.



4. AZ TU KONIEC PANOWANIA.
LEGJONIŚCI ŁAPIĄ DRANIA.



5. DAJCIE W SKÓRĘ, WĘZCIE SPODNIE,
ZEBY MOGI WRAĆĆ WYGODNIE.



6. DAJCIE W SKÓRĘ,
WĘZCIE SPODNIE.



7. I ZNOW PRZY RODZICACH W CHACIE.
OJCIEC DAJE STARE GACIE
I POWIADA: „TAK I PRACA
CZŁOWIEKA PŁACI SIĘ
I ZAGRABIÓR
WAGNA Z C

Autor nieznany

Jak Pietruk przestał być bolszewikiem, 1920 r.

papier, druk, 99 x 69,1 cm, nr inw. Pl.1930

zakup z 1969 r.

Leopold Staff

Głóg i tarnina

(fragment.)

*Kiedy pożarem nasza ziemia cała,
Niby ognisty krzak męki, gorzala,
Patrząc, jak dzika śmierć lud jej przeredza:
Jedno jedyne ocalało, miedza,
Na której dziki dziś głóg i tarnina
Odkwita, niby pamięć, co wspomina
Pokój...*

...

Autor nieznany

Dzicz bolszewicka, 1920 r.

papier, druk, 46,7 x 31 cm, nr inw. Pl.2041

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

DZICZ BOLSZEWICKA



1. Wy hułali, żyli rajem
Na, my dziś tu pohulajem.



2. Polak spał, oj luł luł...
Przyszła mi i w was napuł.



3. Tobie, Polska, ty poswika,
Ledz pod butem bolszewika.



4. Z rozgromionej polskiej wsi
Starzy w pień, w plen ditki wsi.



5. Dużo u was krasnych laszek
Dla cerkieskich amorśzek.



6. Rozstrzoac tą Małą Poiszę,
Żeby nie urosła bolsze.

*Kiedy zniszczone są dziś orne pola,
 Kiedy odłogiem leży płodna rola,
 Z jakąż tęsknotą myśl w te czasy wraca,
 Gdy szczęściem były znój, mozół i praca,
 Które zwierzęcy szal najeźdźców ludu
 Zgwałcił w dostojnej ich powadze trudu!
 I znowu, ziemio ty mogił i krzyży,
 Abyś od ciosów nie odwykła spiży,
 Aby ran twoich – pod roboczy, żyzny,
 Nie pozasklepił gojącemi blizny:
 Stalą rozdarto ci żywiące łono
 I pochopnemi dłońmi odnowiono
 Mogiły mnóstwem okopowych dołów...*

Autor nieznany

Dzicz bolszewicka, 1920 r.

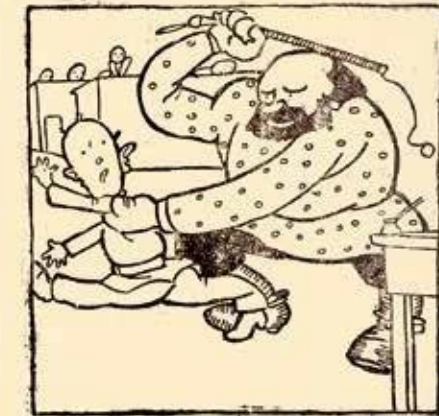
papier, druk, 43 x 31 cm, nr inw. Pl.2012

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

DZICZ BOLSZEWICKA



Niema Romanowa. Wstąpił Lenin-Trocki
Dzisiaj Rosja nowa: Na tron piotrogrodzki.



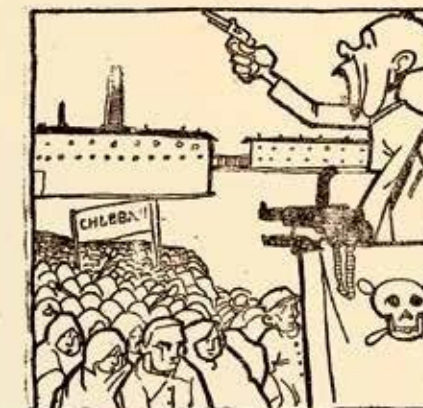
Nauka osnuła Kształci w szkole dziecko.
Na metodzie knuta Wybitnie Sowiecisko.



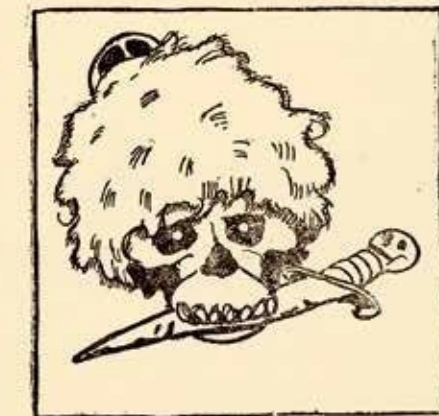
Na tronie despota — Taczka życia pchają
Katorżna robota. Ludzie pod nahają.



Wziął się bity Wania Choć bez kaligrafji,
Do wyrokowania. Uśmiercać potrafi.



Wyniszczenie, głód... Lecz wycie hołoty
Chleba! — wyje lud. Tłumią kulomioty.



W zębach nóż, na tbie papacha Gdynas nie wstrzymacie,
Niech się lach, niech świat zestracha. Kruk żdziob wasze maciel



JEGO PROGRAM

„Zapręgę was, paliaczki,
Do bolszewickiej taczki!
Ciągnąć ją, nuże, psy!
Lud będzie moim rabem,
Już jadę z groźnym sztabem,
Aż ziemia wokół drży!

W czerwonej czerwyczałce
Baszkiry i Kitajce
Sprawować będą rząd!
Komisarz przy stupajce
Da wolę swej nahajce,
Gdy wezwie was na sąd!

Wio! Ciągnąć, robociarze!
Sowdepski pan wam każe,
By pełzać mu u stóp.
Już droga niedaleka;
Za krew i trud was czeka
Braterstwo — bratni grób!

ROZKŁAD: PUBLISZCIEL: ZARZĄDZ. GRAFICZNE: PIOTRKOWSKA 91 TEL. 3-90

Autor nieznany

Jego program, 1920 r.

papier, druk, 81,7 x 118,4 cm, nr inw. Pl.2021

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

Wojciech Byczek

„Zubiegłych dni”

(fragment.)

*...Na niebie luny palają czerwone,
z pół głuchy tętent, chrzęst oręza leci—
i działa jęczą groźne, rozwścieczone
i jak lwy walczą zbrojne polskie dzieci.*

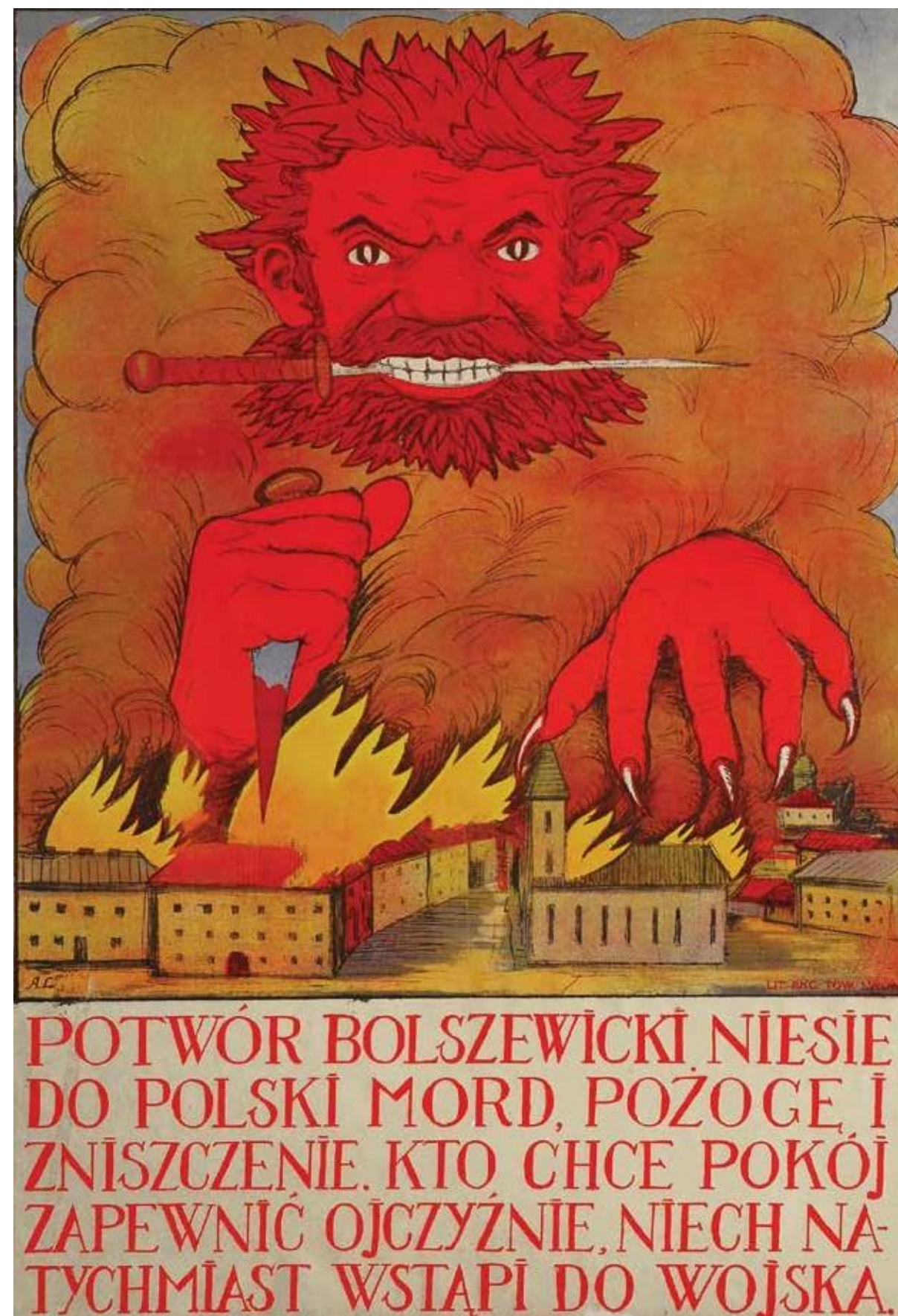
...

Autor nieznany

Potwór bolszewicki, 1920 r.

papier, druk, 95 x 63,2 cm, nr inw. Pl.2024

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.



...Pośród sierpniowej najkrwawszej zamięci –
Szczęśliwaś Polsko! Szczęśliwe Twe dzieci!
Bo u stóp Twoich padł wróg pokonany,
Który niósł Tobie śmiertelne kajdany!
Hejnał zwycięstwa dziś ku Niemcu wzlata
I chwałę Polski bije na kraj świata
I głosząc dzielność polskiego oręża,
Wola, że prawda mrok fałszu zwycięża...

Dimitrij Moor (D.S. Orłow) (1883–1946)
Ty zapisałeś się dobrowolnie?, 1920 r.
(przedruk 1967 r.), papier, druk, 72 x 53 cm, nr inw. Pl.7667
spuścizna po Muzeum Lenina z 1991 r.



Autor nieznany

Tylko armia ochotnicza, 1920 r.

papier, druk, 76,6 x 105,9 cm, nr inw. Pl.2053

przekaz Archiwum Zakładu Historii Partii przy KCPZPR z 1969 r.

Autor nieznany

Na zachodni front! Wszystko dla wojny, 1920 r.

papier, druk, 69,5 x 101 cm, nr inw. Pl.5943

zakup z 1984 r.

Na stronie 70–71:

Autor nieznany

Każde uderzenie młota – uderzeniem we wroga, 1920 r.

papier, druk, 68 x 106,5 cm, nr inw. Pl.6966

zakup z 1987 r.



КАЖДЫЙ УДАР МОЛОТА — УДАР

ПО ВРАГУ!



Российская Социалистическая Федеративная Советская Республика.
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Dziękuję za uwagę i zapraszam do odwiedzania Muzeum Niepodległości w Warszawie również w formie wirtualnej poprzez stronę www.muzeum-niepodleglosci.pl.

Andrzej Kotecki

30
LAT



MUZEUM
NIEPODLEGŁOŚCI

Mazowsze.
serce Polski